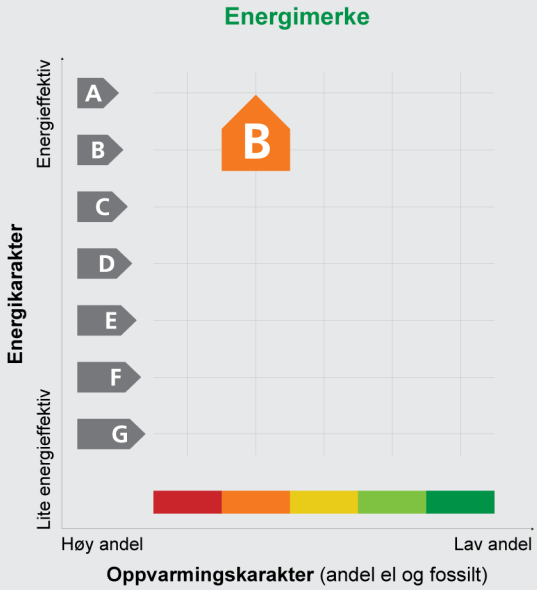
ENERGIATTEST

Adresse	Nordseter terrasse 2
Postnr	1163
Sted	OSLO
Leilighetsnr.	
Gnr.	157
Bnr.	321
Seksjonsnr.	
Festenr.	
Bygn. nr.	80369905
Bolignr.	H0101
Merkenr.	A2020-1204235
Dato	24.11.2020

Innmeldt av	FJELD STIAN

Energiattesten er bekreftet og offisiell.

Energimerket angir boligens energistandard. Energimerket består av en energikarakter og en oppvarmingskarakter, se figuren. Energimerket symboliseres med et hus, hvor fargen viser oppvarmingskarakter, og bokstaven viser energikarakter.

Energikarakteren angir hvor energieffektiv boligen er, inkludert oppvarmingsanlegget. Energikarakteren er beregnet ut fra den typiske energibruken for boligtypen. Beregningene er gjort ut fra normal bruk ved et gjennomsnittlig klima. Det er boligens energimessige standard og ikke bruken som bestemmer energikarakteren.
A betyr at boligen er energieffektiv, mens G betyr at boligen er lite energieffektiv. En bolig bygget etter byggeforskriftene vedtatt i 2010 vil normalt få C.

Oppvarmingskarakteren forteller hvor stor andel av oppvarmingsbehovet (romoppvarming og varmtvann) som dekkes av elektrisitet, olje eller gass.
Grønn farge betyr lav andel el, olje og gass, mens rød farge betyr høy andel el, olje og gass.
Oppvarmingskarakteren skal stimulere til økt bruk av varmepumper, solenergi, biobrensel og fjernvarme.

Om bakgrunnen for beregningene, se **www.energimerking.no**

Målt energibruk

Brukeren har valgt å ikke oppgi målt energibruk.

Hvordan boligen benyttes har betydning for energibehovet

Energibehovet påvirkes av hvordan man benytter boligen, og kan forklare avvik mellom beregnet og målt energibruk. Gode energivaner bidrar til at energibehovet reduseres. Energibehovet kan også bli lavere enn normalt dersom:

- deler av boligen ikke er i bruk,
- færre personer enn det som regnes som normalt bruker boligen, eller
- den ikke brukes hele året.

Gode energivaner

Ved å følge enkle tips kan du redusere ditt energibehov, men dette vil ikke påvirke boligens energimerke.

Energimerket kan kun endres gjennom fysiske endringer på boligen.

Tips 1: **Følg med på energibruken i boligen**
Tips 2: **Redusér innetemperaturen**
Tips 3: **Bruk varmtvann fornuftig**
Tips 4: **Slå av lyset og bruk sparepærer**

Nærmere informasjon, se vedlegg 1

Mulige forbedringer for bygningens energistandard

Ut fra opplysningene som er oppgitt om boligen, og beste skjønn fra den som har utført energimerkingen, anbefales følgende energieffektiviserende tiltak. Dette er tiltak som kan gi boligen et bedre energimerke. Noen av tiltakene kan i tillegg være svært lønnsomme. Tiltakene bør spesielt vurderes ved modernisering av boligen eller utskifting av teknisk utstyr.

Tiltaksliste: Se vedlegg 1 til energiattesten

Det tas forbehold om at tiltakene er foreslått ut fra de opplysninger som er gitt om boligen. Fagfolk bør derfor kontaktes for å vurdere tiltakene nærmere. Eventuell gjennomføring av tiltak må skje i samsvar med gjeldende lovverk, og det må tas hensyn til krav til godt inneklima og forebygging av fuktskader og andre byggskader.

Boligdata som er grunnlag for energimerket

Energimerket og andre data i denne attesten er beregnet ut fra opplysninger som er gitt av boligeier da attesten ble registrert. Nedenfor er en oversikt over oppgitte opplysninger, som boligeier er ansvarlig for.

Der opplysninger ikke er oppgitt, brukes typiske standardverdier for den aktuelle bygningstypen. For mer informasjon om beregninger, se www.energimerking.no/beregninger

Registrering:	Attest utstedt av ekspert med detaljert registrering.	
Bygningskategori:	Småhus	
Bygningstype:	Enebolig	
Byggeår:	1945	
Bygningsmateriale:	Tre	
BRA:	268	
Ant. etg. med oppv. BRA:	3	
Detaljert vegger:	Ja	
Detaljert vindu:	Ja	
Dato for lekkasjetallmåling:	Ikke angitt	
Type bygg:	Eksisterende bygg	
Energiregler (TEK-standard):	Ikke angitt	Angis kun for nybygg

Teknisk installasjon

Oppvarming:	Elektrisitet Ved
Ventilasjon:	Balansert
Detaljering varmesystem:	Elektriske panelovner Elektriske varmekabler Lukket vedovn

For å se utfyllende data som er brukt i beregningene kan en gå inn på www.energimerking.no, logge seg inn og lese den registrerte energiattesten. (Dette forutsetter at en er eier eller har fått delegert tilgang).

Om grunnlaget for energiattesten

Oppgitte opplysninger om boligen kan finnes ved å gå inn på www.energimerking.no, og logge inn via ID-porten/Altinn. På siden "Eiendommer" kan du søke opp bygninger og hente fram energiattester som er laget tidligere. For å se detaljer for en bolig hvor det er brukt detaljert registrering må du velge "Gjenbruk" av aktuell attest under Offisielle energiattester i skjermbildet "Valgt eiendom". Boligeier er ansvarlig for at det blir brukt riktige opplysninger. Eventuelle gale opplysninger må derfor tas opp med selger eller utleier da dette kan ha betydning for prisfastsettelsen.
Det kan når som helst lage en ny energiattest.

Om energimerkeordningen

Enova er ansvarlig for energimerkeordingen. Energimerket beregnes på grunnlag av oppgitte opplysninger om boligen. For informasjon som ikke er oppgitt, brukes typiske standardverdier for den aktuelle bygningstypen fra tidsperioden den ble bygd i. Beregningsmetodene for energikarakteren baserer seg på NS 3031 (www.energimerking.no/NS3031)

Spørsmål om energiattesten, energimerkeordningen eller gjennomføring av energieffektivisering og tilskuddsordninger kan rettes til Enova Svarer på tlf. 800 49 003 eller svarer@enova.no

Plikten til energimerking er beskrevet i energimerkeforskriften (bygninger).

Nærmere opplysninger om energimerkeordningen kan du finne på www.energimerking.no

For ytterligere råd og veiledning om effektiv energibruk, vennligst se www.enova.no/hjemme eller ring Enova svarer på tlf. 800 49 003.

Tiltaksliste: Vedlegg til energiattesten

Attesten gjelder for følgende eiendom (Vedlegg 1)

Adresse: Nordseter terrasse 2
Postnr/Sted: 1163 OSLO
Leilighetsnummer:
Bolignr: H0101
Dato: 24.11.2020 09:30:00
Energimerkenummer: A2020-1204235
Ansvarlig for energiattesten: Privat .
Energimerking er utført av: FJELD STIAN

Gnr: 157
Bnr: 321
Seksjonsnr:
Festenr:
Bygnnr: 80369905

Bygningsmessige tiltak

Tiltak 1: Tetting av luftlekkasjer

**Det kan være utettheter i tilslutning mellom bygningsdeler, rundt vinduer/dører og ved gjennomføringer som bør tettes. Aktuelle tettematerialer er f.eks. bunnfyllingslist med fugemasse eller strimler av vindsperre. I alle gjennomføringer benyttes mansjetter. Utettheter ved tilslutninger mellom bygningsdeler kan være kompliserte å tette, og må ofte utføres i sammenheng med etterisoleringstiltak.

Før tiltak er det antatt et lekkasjetall 6 luftvekslinger per time (n50). Verdien er basert på skjønn med bakgrunn i lignende konstruksjonfra samme byggeperiode.

Etter tiltak er det lagt til grunn et forbedret lekkasjetall på 2,5 luftvekslinger per time (n50).

Lekkasjetallet etter oppgradering trenger ikke å verifiseres ved trykktesting. Det er likevel en påminnelse om at fokuset på tetting er meget viktig i forhold til å hindre luftlekkasjer som kan gi fukt/muggskader, varmetap og redusert komfort.

Tiltak 2: Etterisolering av yttertak / loft

**Før-tilstand er det antatte 150 mm isolasjon mot kaldt loft. Det er tatt med i beregningene å etterisolere taket med 100mm isolasjon på kald siden + 50mm på varm side, så det til sammen blir 3250 mm isolasjon. Det som er viktig når det etterisoleres er at det er en fuktsperre på varm side. Hvis ny fuktsperre ikke kan monteres må tettheten til kledning og overflatebehandling på varm side vurderes. Isolasjonen legges med fordel krysslagt over den eksisterende isolasjonen. Se også over at den eksisterende isolasjonen ligger riktig imellom bjelkelaget og at den er hel. Hvis isolasjonen er hel kan den bli liggende.

Blåseisolasjon er et alternativ som forenkler byggeprosess og materialhåndtering. Isolasjonsmaterialet blåses løst ut, enten oppå det gamle isolasjonslaget eller mellom bjelkene. De løse fibrene fyller opp alle hulrom, og danner et kontinuerlig isolasjonslag som kutter alle kuldebroer. Dette gir et tettere, og jevnere isolasjonslag.

De vanligste isolasjonsmaterialene består av mineralull (glass eller sten) eller cellullose (resirkulert papir eller trefiber).

Tiltak 3: Etterisolering av yttervegg

**Nå-tilstand er bindingsverk med antatte 100 mm isolasjon.
Beregningene tar utgangspunkt i å etterisolere med 50mm isolasjon på utsiden med ny vindsperre + 100mm innvendig. Det vil da bli totalt 250 mm isolasjon. Isolasjonen legges med fordel krysslagt, eller en løsning som gir et kontinuerlig isolasjonslag. Dette reduserer kuldebroer. En kuldebro oppstår der materialer med høyere varmeledningsevne enn isolasjonen danner en "bro" mellom innvendig rom og uteluften. Dette øker varmetapet, gir lavere overflatetemperaturer med redusert komfort og kan gi kondens med sverting av overflater, oppfukting av materialer og muggvekst.

Tiltak 4: Etterisolering av kjellervegg

**Kjellervegger er uisolerte og det er tatt med i beregningene å etterisolere disse med 100mm utvendig + 100mm innvendig. Det vil bli til sammen 200mm isolasjon. Kjellervegger tilhørende uoppvarmet areal etterisoleres 100mm utvendig Etterisolering gjøres fra utsiden for å forhindre fuktproblematikk. Det anbefales IKKE å etterisolere kun fra innsiden.

Tiltak 5: Utskifting av vindu

**I beregningen er det tatt utgangspunkt i å bytte til vinduer med U-verdi på 0,82 W/m2K (medregnet ramme og karm). Dette gjelder med unntak stort stuevindu og stor terrassedør i 1etg. Takvinduer i 2etg utgår.

For å redusere kuldebroer mellom karm og vegg bør vinduet monteres ca. 3,5cm fra vindsperre til utvendig kant av vinduskarm. Passende membran bør monteres under vannbrettbeslaget for å hindre vannlekkasjer inn i veggen.

Vinduer har lang levetid. De påvirker også inneklimafaktorer som overflatetemperatur, komfort, støy, dagslysinnfall. Valg av vinduer, areal og plassering er derfor viktig. Med moderne 3-lags vinduer blir kaldras borte, og overflatetemperaturen øker. Komforten blir bedre, spesielt i oppholdsrom med sittemøbler ved vinduene. Behovet for panleovner under vinduene blir også redusert, noe som øker alternativene for møblering.

Tiltak 6: Utskifting av ytterdør

**Nå-tilstand er en gammel ytterdør som isolerer dårlig å bør byttes.
Det er tatt med i beregningene å bytte denne med en ny som har en U-verdi på 1,2 W/m2K (medregnet ramme og karm).

Tiltak på sanitæranlegg

Tiltak 7: Isolere varmtvannsrør

Uisolerte varmtvannsrør bør isoleres for å redusere varmetapet.

Tiltak på luftbehandlingsanlegg

Tiltak 8: Installere ventilasjonsanlegg med varmegjenvinner til erstatning for naturlig ventilasjon

**Det er tatt med i beregningene å installere balansert ventilasjonssystem med varmegjenvinner. Nytt anlegg med både ur- og mengdestyring vil gi muligheter for behovsstyring, og dermed energisparing. Balansert ventilasjon må ha en temperaturvirkningsgrad på minimum 80 % og må dekke minimum 50 % av det oppvarmede arealet. Det kan også vurderes desentral balansert ventilasjon, dersom det blir komplisert å finne rørføringer til et sentralt anlegg.

Boligen er naturlig ventilert. Drivkreftene varierer hovedsakelig med forskjell i inne- og utetemperatur og trykkforskjeller som oppstår pga vindpåvirkning på bygningen. Disse drivkreftene er som regel svake, så luftskiftet blir også supplert av luftlekkasjer gjennom utettheter i klimaskjermen. Disse lekkasjene vil for en stor del bli borte når klimaskjermen blir oppgradert. Dette vil bidra til at fuktig, varm luft lettere, og oftere, vil hope seg opp og påvirke inneklimaet negativt.

Balansert ventilasjon trekker inneluften ut, og tilfører frisk, filtrert og forvarmet luft til oppholdsrommene. Balansert ventilasjon har to kanalsystemer. Et som forsyner oppholds- og soverom med frisk, forvarmet luft, og et som trekker ut brukt inneluft fra kjøkken og bad. Frisk luft hentes inn fra et felles luftinntak på yttervegg, og varmen fra luften på vei ut overføres til luften på vei inn, i varmegjenvinneren uten at de blandes. Selv med ventilasjonsanlegg er det viktig å legge til rette for at boligen kan ventileres gjennom åpning av vinduer. Spesielt sommerstid vil det kunne bli overtemperatur i boligen, og da er ikke ventilasjonsanlegget tilstrekkelig for å lufte ut varmen (varmegjenvinneren slås av om sommeren).

Plasseres ventilasjonsaggregatet på kald loft må kanalene isoleres for å unngå varmetap og kondensering.

Tiltak på varmeanlegg

Tiltak 9: Installere luft/luft-varmepumpe

Det bør vurderes å installere en luft/luft-varmepumpe ettersom dette kunne være interessant (også kalt komfortvarmepumpe). Den henter "gratis" varme fra uteluften som tilføres inneluften, og reduserer dermed energiutgiftene til oppvarming i boligen. Best utnyttelse fås ved en åpen romløsning. For hver kilowattime varmepumpen bruker i strøm, gir den gjennomsnittlig over fyringssesongen 2 - 3 kilowattimer i varmeutbytte. Varmepumpen kan ha et rørstrekk på inntil 5 m uten større varmetap. Varmepumpen bør ha en nominell effekt på over 5kW. Luft/Luft varmepumpen har en beregnet besparelse på ca 4.400kWh/år

Tiltak 10: Installere ny rentbrennende vedovn / peisinnsats, alternativt pelletskamin

**Det installere en ny rentbrennende vedovn. Denne installeres i tillegg til elektrisk oppvarming for at prosjektet skal kvalifisere til støtteordningen "Oppgradering av bygningskroppen".
I gamle vedovner utnyttes kun 30-50% av energiinnholdet i veden. Ved å montere et lukket, rentbrennende vedovn reduseres varmetapet, og energien i veden utnyttes mer effektivt - opptil 75 % virkningsgrad. I tillegg reduseres røykgassforurensning og utslippene med inntil 90 %.

Tiltak 11: Installere varmepumpe (fra berg, jord, vann, eller uteluft til vannbårent system)

Som et alternativ til luft/luft varmaepumpe kan det vurderes en større varmepumpe som både dekker oppvarming og tappevann. Det kan vurderes å installere vannbåren varme i boligen i form av et radiatoranlegg eller et gulvvarmeanlegg. Det kan vurderes å installere en varmepumpe dersom forholdene ligger godt til rette for dette. "Gratis" varme hentes fra enten berg/grunnvann (borebrønner) eller uteluft. Varmepumpen erstatter da store deler av energileveransen fra dagens oppvarmingsløsning. For hver kilowattime varmepumpen bruker i strøm, gir den 3 - 4 kilowattimer i varmeutbytte. Varmepumpen kan også benyttes til forvarming av tappevann.
Luft/Vann har en beregnet besparelse på ca 14.500kWh/år. Bergvarmepumpe har en beregnet besparelse på ca 17.700kWh/år. Besparelsen er beregnet på 5 personer med normalt forbruk tappevann (Dusj, 6 ganger pr uke, 5 minutter i snitt pr person). Vær oppmerksom på levetiden til de ulike typene.

Brukertiltak

Tips 1: Følg med på energibruken i boligen

Gjør det til en vane å følge med energiforbruket. Les av måleren månedlig eller oftere for å være bevisst på energibruken. Ca halvparten av boligens energibruk går til oppvarming. En nøkkelfaktor for å optimalisere komfort, energibruk, økonomi og miljøresultatet er å vite hva du driver med! Muligheten for å vurdere eget forbruk over tid, og oppfattelse av hva som bidrar til god innekomfor krever noen knagger å henge dette på. Vi vil sterkt anbefale at du bruker informasjonen du får om forbruket ditt på strømregningen eller «Dine sider» hos strømleverandøren. Ta en titt i ny og ne, og se hvordan forbruket kan sammenlignes med forrige måned eller på samme tid i fjor. Hva har bidratt til at det er forskjeller, eventuelt hvorfor ikke? En liten skjerm på kjøkkenet som viser temperatur og fuktnivå på forskjellige steder i boligen gjør at du kan danne deg et bilde av hvordan innekomfort og forbruk påvirkes av forskjellige bruksmåter, eller varierende uteklima. Slike målesystemer kan kjøpes for ett par hundrelapper i jernvarehandelen.

Tips 2: Redusér innetemperaturen

Den største forbruksposten er romoppvarming. Så din adferd, og krav til innetemperatur er det som påvirker totalforbruket mest. Ha en moderat innetemperatur. For hver grad temperatursenkning reduseres oppvarmingsbehovet med ca. 5%. Ha lav varme på rom som ikke brukes jevnlig.

Tips 3: Bruk varmtvann fornuftig

Gammel dusj erstattes av en sparedusj. For å finne ut om du bør bytte til sparedusj, eller om du allerede har sparedusj, kan du ta tiden på fylling av en vaskebøtte. Nye sparedusjer har et forbruk på kun 9 liter per minutt. Monter sparedyse på alle vannkraner. Veggmonterte varmtvannsbeholdere tåler ikke vanntrykk, og sparedusj/sparedyse anbefales ikke for disse.

Tips 4: Slå av lyset og bruk sparepærer

Slå av lys på rom som ikke er i bruk. Bytt til sparepærer.

Tips 5: Vask med fulle maskiner

Fyll opp vaske- og oppvaskmaskiner før bruk. Velg økoprogrammer. Hverdagsklær kan fint vaskes på 30 grader. I vaskemaskinen vil lange vaskesykluser på lave temperaturer redusere forbruket betraktelig.

Tips 6: Velg hvitevarer med lavt forbruk

Når du skal kjøpe nye hvitevarer så velg et produkt med lavt strømforbruk. Produktene deles inn i energiklasser fra A til G, hvor A er det minst energikrevende. Mange produsenter tilbyr nå varer som går ekstra langt i å være energieffektive. A+ og det enda bedre A++ er merkinger som har kommet for å skille de gode fra de ekstra gode produktene.

Generell informasjon

**Tiltaket må gjennomføres for at prosjektet skal kvalifisere til støtteordningen "Oppgradering av bygningskroppen" Nivå 2.